

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/93/2023
Identifikačné číslo spisu:	1419203212
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1419203212.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. M., Z., X. XX, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou kaduc & partneri s.r.o., Trnava, Trojičné námestie 4, IČO: 50290762, proti žalovanej Mgr. X. H., Z., V. XX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Pálkom, Bratislava, Račianska 88 B, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 8C/50/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 č. k. 7Co/13/2021-214, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. augusta 2020 č. k. 8C/50/2019-153 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení skonštatoval, že s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, keďže žalobca bol v čase výsluchu žalovanej väzobne stíhaný za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, a neskôr bol za tento čin aj právoplatne odsúdený, nie je možné zo spornej výpovede žalovanej (hoc aj podľa žalobcu v porovnaní s inou výpoveďou neúplnej) vyvodiť objektívnu spôsobilosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, najmä keď si žalovaná plnila pri výsluchu svoje pracovné povinnosti opatrovníka maloletej. Odsúdenie žalobcu nebolo dôsledkom výpovede žalovanej, ale výsledkom rozsiahleho dokazovania v trestnom konaní, pričom z odôvodnenia rozhodnutia súdu o vine a treste žalobcu vyplýva, že za najmarkantnejší dôkaz súd označil znalecký posudok Prof. MUDr. V. Y., CSc., a že sa žalobca sám priznal. Rovnako súd prvej inštancie uviedol, že to, že výpoveď žalovanej mohla mať vplyv na rozhodnutie o trestnom čine spáchanom žalobcom nie je možné posúdiť v občianskoprávnom konaní. Vplyv výpovede na odsúdenie žalobcu môže riešiť súd v rámci obnovy trestného konania, pričom žalobca sám potvrdil, že podal návrh na obnovu trestného konania, ktorý bol zamietnutý. K

žalobcom uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že žalobca mohol svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy vykonať prvýkrát 02. júla 2014, t. j. deň po výpovedi žalovanej. Žalobca však podal žalobu na súd až dňa 26. septembra 2019, čím bola podľa súdu prvej inštancie žalovanej námietka premlčania dôvodná, a žalobu v tejto časti zamietol. Súd prvej inštancie rovnako uviedol, že náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu by posúdil za premlčanú aj v prípade správnosti tvrdenia žalobcu, že mu premlčacia doba začala plynúť až 25. augusta 2016, keďže aj od uvedeného okamihu do podania žaloby uplynuli viac ako tri roky.

1.2. K námietke žalobcu, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, keby súd na námietku premlčania prihliadal, keďže mal obmedzené možnosti z dôvodu, že sa nachádzal počas premlčacej doby v ústave na výkon trestu súd prvej inštancie uviedol, že nejde o mimoriadne dôvody, ktoré by bránili žalobcovi v uplatnení jeho práva, čomu nasvedčuje aj fakt, že žalobu v tomto konaní podal v čase trvania výkonu trestu.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že nevykonával žalobcom navrhovanú konfrontáciu strán sporu, a to vzhľadom k jej neúčelnosti, a neskorému navrhnutiu tohto dôkazu. Ďalej súd prvej inštancie z dôvodu neúčelnosti a neskorého návrhu nevykonával výsluch ďalších svedkov navrhovaných žalovaným (pričom ich mená žalovaný ani nešpecifikoval). Súd prvej inštancie nevykonával ani dokazovanie výsluchom svedkyne W., pretože to nepovažoval za účelné, keďže v časti ospravedlnenia postačuje objektívna spôsobilosť zásahu do práva na ochranu osobnosti, a nemajetkovú ujmu súd posúdil ako premlčanú.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2022 č. k. 7Co/13/2021-214 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I) a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. Odvolací súd k námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že vzhľadom k tomu, že nebol preukázaný zásah do osobnostných práv žalobcu, bolo nadbytočné zaoberať sa nárokom na priznanie nemajetkovej ujmy. K ďalšej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nemal pri posudzovaní zásahu do práv žalobcu vychádzať z predošlých trestných konaní odvolací súd poukázal, že samotný žalobca v podanej žalobe zásah do osobnostných práv zo strany žalovanej odvodzoval práve z trestného konania vedeného voči jeho osobe. Pri posudzovaní dôvodnosti tvrdení žalobcu bolo tak nevyhnutným prihliadnuť práve na priebeh trestného konania a jeho výsledok, pričom pri vyhodnocovaní vyjadrení žalovanej v postavení svedka v trestnom konaní bolo zásadným vzhliadnuť na to, že žalovaná v trestnom konaní uviedla fakty, o ktorých sa dozvedela pri plnení svojich pracovných úloh. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že žalovaná v zápisnici z výsluchu zo dňa 25. augusta 2016 uviedla iné skutočnosti ako uviedla v trestnom konaní, majúci za to, že tým poškodila jeho osobnostné práva, je potrebné uviesť, že v danom prípade bola žalovaná vypočutá v súvislosti s trestným oznámením žalobcu podaným na neznámeho páchatela s podozrením na žalovanú. Tvrdenie žalobcu, že keby bola žalovaná v rámci svojho výsluchu v trestnom konaní uviedla všetky skutočnosti, ktoré uviedla až vo výsluchu vo vzťahu k podanému trestnému oznámeniu, boli by vykonávané ďalšie úkony v trestnom konaní a bolo by vydané iné rozhodnutie než jeho odsúdenie, považoval odvolací súd za špekulatívne. Vina žalobcu bola podľa odvolacieho súdu dôkazmi bezpečne preukázaná, žalobca sám priznal svoje protiprávne konanie voči maloletej, pričom jedným z najzásadnejších dôkazov bol práve znalecký posudok Prof. MUDr. V. Y., CSc.

2.2. Odvolací súd v záujme komplexného vysporiadania sa s odvolacou argumentáciu skonštatoval, že v prípade, ak žalobca zásah do osobnostných práv odvodzoval od rozpornosti výpovede žalovanej vo vzťahu k výpovedi v trestnom konaní, premlčacia lehota mu začala plynúť 22. júla 2014 a uplynula 22. júla 2017, zatiaľ čo vo vzťahu k výpovedi žalovanej vo vzťahu k trestnému oznámeniu žalobcu začala premlčacia lehota plynúť dňa 26. augusta 2016 a uplynula dňa 26. augusta 2019. Odvolací súd však poukázal, že i za situácie, kedy by žalobca preukázal, že na jeho strane bola zistená závažná okolnosť, ktorá mu bránila podať voči žalovanej včas žalobu na súd, a pre ktorú by sa javilo nepriznanie premlčaného práva pre neho neprimerane tvrdým postihom, uvedené by nemalo vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže nárok na nemajetkovú ujmu prislúcha len fyzickej osobe, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté, čo nie je prejednávaný prípad.

2.3. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, prečo dôkazy navrhnuté žalobcom nevykonával. Pokiaľ žalobca namietal, že súd prvej inštancie neprímeraným a nezákonným spôsobom aplikoval princíp sudcovskej koncentrácie konania, odvolací súd poukázal na to, že postup súdu prvej inštancie nevykonaním výsluchu žalovanej ako i výsluchu svedkov bol plne súladný s ustanovením § 153 CSP. Vo vzťahu k žalobcom navrhnutému dôkazu výsluchu svedkyne W., ktorý súd prvej inštancie nevykonával, odvolací súd upriamil pozornosť na to, že dôvodnosť výsluchu navrhutej svedkyne žalobca odôvodňoval len tým, že uvedená svedkyňa bola prítomná na pojednávaní v trestnej veci. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu návrhu žalobcu na vykonanie uvedeného dôkazu mal za to, že sa výsluch navrhutej svedkyne netýkal podstaty veci. V prejednávanej príhode podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dostatočným dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci a ďalšie dokazovanie by bolo skutočne nehospodárne.

2.4. Odvolací súd k odvolaciemu dôvodu žalobcu, že z vyjadrenia zákonnej sudkyne, že žalobcu a jeho prípad poznala dôverne už z obdobia, kedy pracovala ako VSÚ na Okresnom súde Bratislava III, majú za to, že takto deklarovala svoju angažovanosť a predpojatosť ustálil, že žalobca podal námietku voči zákonnému sudcovi. Z obsahu zvukového záznamu z pojednávania nariadeného na deň 18. augusta 2020 odvolací súd zistil, že na tomto pojednávaní za prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu zákonný sudca uviedol, že v čase prejednávania trestnej veci pracoval na Okresnom súde Bratislava IV v postavení vyššieho súdneho úradníka a oboznámil sa s fotografiami nachádzajúcimi sa v trestnom spise. Možno tak podľa odvolacieho súdu vyvodiť, že odvolateľ sa o dôvode ním uvádzaného vylúčenia zákonného sudcu dozvedel na pojednávaní dňa 18. augusta 2020, preto keď vzniesol námietku zaujatosti v podanom odvolaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 16. októbra 2020, urobil tak v zmysle § 52 CSP po zákonom stanovenej lehote, a preto v zmysle § 53 CSP na ňu odvolací súd neprihliadal.

2.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP.

3.1. Podľa dovolateľa odvolací súd pochybil pri posudzovaní existencie odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keď ho redukoval výhradne na otázku uplatnenia námietky zaujatosti, pričom túto otázku skutkovo nesprávne posúdil, resp. vychádzal zo zlých faktických skutočností, že námietka zaujatosti bola vznesená až 16. októbra 2020, čo je vecne nesprávne, keďže na problematické správanie sudkyne upozornil už bezprostredne na druhý deň po pojednávaní. Napriek tomu, že podľa dovolateľa odvolací súd touto informáciou disponoval, nezohľadnil ju a ani sa k nej nevyjadril, čím odobril to, že prípad posudzovala sudkyňa, ktorá deklarovala svoju angažovanosť a predpojatosť, ktoré vyústili do tendenčného zabezpečenia dôkazov. V súvislosti s arbitrárnosťou odvolacieho konania sa dovolateľ odvolával aj na všeobecnú citáciu z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/5/2022.

3.2. Dovolateľ tiež uviedol, že odvolací súd sa dopustil chyby aj pri posudzovaní relevantnosti podkladov zabezpečených v trestnoprávných konaniach. Dovolateľ vo svojom odvolaní v danej súvislosti explicitne poukazoval na to, že predmetný spor je civilnoprávnym a tomu by sa mal podriaďiť aj proces dokazovania. Dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že pri posudzovaní dôvodnosti tvrdení žalobcu bolo nevyhnutným prihliadnuť na priebeh trestného konania a jeho výsledok.

3.3. Dovolateľ súčasne navrhol aby dovolací súd v zmysle § 444 ods. 1 CSP odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Svoj návrh primárne odôvodnil tým, že mu bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu jeho materiálnej núdze. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo 04. januára 2023 už bolo rozhodnuté o jeho povinnosti platiť žalovanej náhradu trov konania, voči ktorému podal sťažnosť. V rámci garancie vyššej miery právnej istoty by odklad vykonateľnosti podľa dovolateľa naplnil ochranu dovolateľa pred nepriaznivými účinkami. Rovnako je dovolateľ presvedčený, že sú splnené podmienky na to, aby bolo dovolanie úspešné.

3.4. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobca sa štylizuje do role obete trestného procesu napriek tomu, že sa ku skutkom priznal a tieto boli preukázané aj znaleckým posudkom, pričom jej svedecká výpoveď bola z hľadiska preukázania viny žalobcu nepodstatná. Podľa žalovanej je názor žalobcu, že prihladením na priebeh a výsledok trestného konania sa zvyšuje intenzita zásahu práva na spravodlivý súdny proces absurdný, keďže je len logické, že pri skúmaní otázky, či prišlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v trestnom konaní bolo potrebné vychádzať z toho, či bol žalobca, aj na základe svedeckej výpovede žalovanej, právoplatne odsúdený alebo nie. Pravdivosť a legitimita svedeckej výpovede žalovanej vyplýva podľa nej práve z toho, že žalobca bol právoplatne odsúdený. Podľa žalovanej odvolací súd správne poukázal na to, že v konaní nebol preukázaný zásah do osobnostných práv žalobcu, pričom v kontexte uvedeného možno dospieť k záveru, že žaloba je len nástrojom pomsty za svedeckú výpoveď, ktorá by mala byť rezolútne odmietnutá. Žalovaná ďalej poukázala na to, že obvinenie sudkyne, že deklarovala svoju angažovanosť a predpojatosť nie je pravdivé. Neexistuje o tom podľa žalovanej jediný dôkaz, vrátane zvukového záznamu. Skutočnosť ale, že sudkyňa poznala prípad zo svojho pôsobenia ako vyšší súdny úradník nezakladá žiadnu angažovanosť, či predpojatosť. V uvedenom prípade by totiž podľa žalovanej mohli byť angažovaní všetci sudcovia z dôvodu, že z denníka M. sa mohli o žalobcovi dozvedieť. Jediným účelom dovolania žalobcu sú podľa žalovanej obštrukcie, resp. oddialenie exekúcie na trovy konania. Žalobca môže podľa žalovanej podať ďalšiu žalobu podľa zákona č. 58/1969 Zb. na Centrum právnej pomoci, ktoré nesie plnú zodpovednosť za financovanie zbytočného, šikanózneho sporu žalobcu odsúdeného za zločin týrania 3-ročného dieťaťa s celoživotnými, fatálnymi zdravotnými následkami. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie, vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia zamietol.

5. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 7Cdo/129/2020 alebo 2Cdo/91/2021).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To

znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

12. V danom prípade dovolateľ vyvodzoval zmätočnosťnú vadu výlučne z § 420 písm. f) CSP, ktorú dedukoval z (i) arbitrárnosti a vecnej nesprávosti konštatovania odvolacieho súdu o vznesení námietky zaujatosti sudkyne prvoinštančného súdu prvej inštancie v podanom odvolaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 16. 10. 2020 po zákonom stanovenej lehote, pre popretie podania žalobcu, ktorým už dňa 19. 08. 2020 upozornil na predpojatosť sudkyne, (ii) dopustenia sa chyby pri posudzovaní relevantnosti podkladov zabezpečených v trestnoprávných konaniach, keď predmetný spor je civilnoprávny a tomu mal súd podriaďovať aj proces dokazovania.

13. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom/stranám konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti námietky žalobcu o arbitrárnosti a vecnej nesprávosti posúdenia oneskoreného vznesenia námietky zaujatosti sudkyne prvoinštančného súdu v odvolaní, pri existencii skoršieho, včasného podania z 19. 08. 2020, práve ktorá argumentácia sa z pohľadu dôvodov dovolania stala predmetom dovolacieho prieskumu, dovolací súd zistil nedostatok identifikácie formy a obsahu tohto podania, existencia ktorého predstavuje základ dovolacej argumentácie žalobcu.

18. Podanie je úkon určený súdu, ktoré podanie sa posudzuje podľa obsahu a možno ho urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe (§ 123 ods. 1, § 124 ods. 1 a 125 ods. 1 CSP). Námietka zaujatosti je právny inštitút, ktorým strana sporu v priamom kontakte so súdom vlastným procesným úkonom uplatňuje oprávnenie namietat zaujatosť sudcu s cieľom dosiahnuť jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu (§ 52 a § 53 CSP).

19. Pre posúdenie dôvodnosti dovolacej námietky žalobcu, ktorú dovolateľ založil na popretí existencie

jeho podania z 19.8.2020, ktorým podaním včas uplatnil námietku zaujatosti sudkyne, ktorá vec prejednávala a rozhodovala na súde prvej inštancie, čím malo dôjsť k znemožneniu mu uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, bolo nevyhnuté žalobcom minimálne osvedčiť, že takéto podanie vôbec urobil.

20. V súdnom spise sa žiadne písomné podanie/podnet žalobcu doručené súdu dňa 19. 08. 2020 nenachádza, v spise sa nevyskytuje ani záznam o uskutočnení iného než písomného podania žalobcu pred súdom, resp. voči súdu dňa 19. 08. 2020.

21. Za stavu nepreukázania existencie podnetu/podania žalobcu s námietkou zaujatosti z 19. 08. 2020, ktoré podanie by sa dostalo do sféry pôsobnosti súdu, nemožno vyvodiť záver, že odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu popretím existencie predmetného podania, ktorým žalobca tvrdí, že včas uplatnil námietku zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne v konaní pred súdom prvej inštancie, znemožnil žalobcovi uskutočňovať mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Záverom najvyšší súd akcentuje zistenie, že existenciu „podnetu podaného žalobcom dňa 19. 08. 2020, v ktorom upozornil na predpojatosť sudkyne okresného súdu“ ako to tvrdí žalobca v dovolaní, žalobca v odvolaní uviedol „len“ v rámci textu poznámky pod čiarou, umiestnenej v spodnej časti strany a napísanej malými písmenami, ktorá poznámka navyše patrila „iba“ k všeobecnému namietaniu žalobcu, že vo veci „problematickým je aj priznanie sa sudkyne okresného súdu k tomu, že žalobcu a jeho prípad dôverne poznala už z obdobia, kedy pracovala ako vyššia súdna úradníčka na Okresnom súde Bratislava II, čím deklarovala svoju angažovanosť a predpojatosť, ktoré vyústili do zjavne tendenčného zabezpečenia vyššie zmienených dôkazov a ich účelovej interpretácie“. Z takejto argumentácie žalobcu z odvolania, odvolací súd po oboznámení sa so zvukovým záznamom z pojednávania nariadeného na deň 18. 08. 2020, na ktorom malo odznieť „priznanie sa sudkyne“ zakladajúce podľa odvolacieho súdu dôvod jej zaujatosti podľa žalobcu vyvodil, že vznesenie námietky zaujatosti až v odvolaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 16.10.2020, je po zákonom stanovenej lehote, preto na ňu neprihliadol.

23. Dovolací súd v súvislosti s dovolaním žalobcu zdôrazňuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

24. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

25. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych

procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

26. Porovnávajúc potom odvoláciu a dovoláciu argumentáciu žalobcu musí dovolací súd zároveň konštatovať, že dovolateľom namietaný nesprávny procesný postup odvolacieho súdu s vlastnou argumentáciou (pozri bod 3.1.) žalobca predostrel až v dovolaní, keďže jeho namietania z odvolania (pozri bod 22. ako aj odvolanie) z kvantitatívneho a kvalitatívneho hľadiska nezodpovedajú tým z dovolania, čím zároveň znemožnil odvolaciemu súdu sa k nim relevantne postaviť. I v danom prípade platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už kvalifikovaným (t. j. i zrozumiteľným a jednoznačným) spôsobom uplatnil v základnom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

27. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom žalobca odprezentovanú dovoláciu námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnil v odvolacom konaní, nemôže ich dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario).

28. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

29. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzovanú z § 420 písm. f) CSP zakladal aj na dopustení sa chyby súdmi prvej inštancie pri posudzovaní relevantnosti podkladov zabezpečených v trestnoprávných konaniach, keď predmetný spor je civilnoprávny a tomu mal podriaďiť aj proces dokazovania.

30. Dovolateľ predmetnou argumentáciou primárne nesúhlasí so súdom zisteným skutkovým stavom [vznáša výhrady proti hodnoteniu dôkazov odvolacím súdom (najmä ak namieta relevantnosť podkladov zabezpečených v trestnoprávných konaniach pre účely civilného sporu), ktorý nesúhlas je ale výsledkom voľného hodnotenia dôkazov, ktorý v danom prípade nie je neodôvodnený ani rozporný s obsahom spisu, čo prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP rovnako nepripúšťa.

31. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

32. Aj v súvislosti len so všeobecnou námietkou arbitrárnosti dovolací súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania

v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

33. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a dostatočne sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu. K arbitrárnosti odvolacieho konania a k nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia dovolateľ v dovolacom konaní neuviedol žiaden konkrétny relevantný dôvod, neuviedol v čom má spočívať arbitrárnosť, ako i nedostatočnosť a nepresvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia.

34. Dovolaním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, arbitrárnosťou napadnutého rozsudku; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv.

35. Dovolací súd má preto za to, že procesný postup nižších súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietaných vád podľa § 420 písm. f) CSP a žalobca neopodstatnene namieta vady definované v bode 12., ktorými malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

36. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

37. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.